

נולד ב-1920.3.2 בפרישטט – צ'כיה. בן למשפחה מסורתית די בורגנית, לא אדוקה. אביו היה סוחר ובעל חנות רהיטים. כבר מילדות היה שייך לנוער הציוני (מכבי הצעיר). על הוריו אמר שלא היו ציונים, אבל גם לא התנגדו. הם תרמו כספים (גם בוקי וגם אחיותיו היו בתנועות ציוניות). למד בבית ספר כללי, לא יהודי. לא גמר מגמת תיכון והצטרף לבי"ס למסחר שגם אותו לא הספיק לסיים כיוון שפרצה המלחמה.

לבוקי היה ברור שהוא יעלה ארצה. זו הייתה מטרתו מלכתחילה. ממכבי הצעיר הוא עבר לתנועת "תכלת לבן" (נחשבה לתנועה בורגנית), שהייתה יותר שמאלנית. היה ברור שמי שמשתייך לתנועה זו עולה אחרי הכשרה ארצה. בוקי דיבר עם הוריו והבהיר להם שכך יהיה. קיבל עבודה כפקיד באיזה חברה, ולמרות שהוא נהנה מהעבודה חבריו בתנועת הנוער צחקו עליו שהוא פקיד ולא בעל מקצוע. בוקי מעיד על כך שעניין הפקידות די הביך אותו. כשפרצה המלחמה הוא פוטר וזה היה הרגע שבו הוא הודיע להוריו שהוא עוזב את הבית ויוצא להכשרה. להוריו היה קשה לקבל את זה. את ההכשרה הוא עבר במקום לא רחוק מפראג. את ההכשרה הוא לא הספיק לסיים. יום אחד הופיעו שני גרמנים שהציגו את עצמם כ"בולשת". נתנו לו חצי שעה לארגן את חפציו ולקחו אותו איתם לפראג, לבית הסוהר הגדול ביותר, שם ישב עם אסירים קרימינלים "הכי גדולים שיש", כשהוא בן פחות מ 18. בוקי מעיד שזה היה איום בשבילו. הסיבה למעצר הייתה שהוא נולד על גבול צ'כיה פולניה, ולכן הוא נחשב לפולני, ואת כל הפולנים הם עוצרים. לא עזר שבוקי טען שהוא צ'כי, ואף הראה להם פספורט המעיד על כך. בוקי לא ראה את הוריו מאז והוא לא יודע אם אי פעם נודע להם על מאסרו. (חושב שיכול להיות שהודיעו להם דרך ההכשרה). בבית הסוהר הזה הוא היה כמה שבועות, ולאחר מכן הם הועברו (היהודים) לבית סוהר בעיר מגוריו ולבסוף נלקחו לפולין. אחותו שעבדה עבור הקהילה היהודית ידעה שהם יועברו לפולין, והגיעה לבקר אותו כשהיא מביאה לו שמיכות (החורף בפולין קשה מאוד) ואמרה שתנסה לסדר רישיון לאמו, כדי שתוכל לראותו ביום שבו יעבירו אותם. אחותו באמת השיגה את הרישיון לאמו, וביום שהעבירו אותם מחוץ לבית הסוהר, הוא ראה את אמו עומדת והם אמרו שלום אחרון, ומאז לא התראו יותר. הם נלקחו לפולין למה שנקרא "מחנה מעבר" ושמו "סוסנוביץ". היה חורף קשה וברור היה לכולם שמי שנשאר כל היום במחנה, ימיו ספורים. יחס הגרמנים היה נורא. בוקי לכן התנדב לצאת כל יום לעבודות, "ולא חשוב למה". הייתה תקופה שעבדו ביערות מהבוקר, ורק לעת ערב חזרו למחנה, וכך הוא לא עבר את הקשיים של המחנות בפנים ולא את ההתעללויות של הגרמנים שהיו מופיעים מידי פעם. היערות הפכו יותר מאוחר לעבודת הקבע שלו. הם היו שלושה חברים שחשבו לברוח מהמחנה באיזו שהיא הזדמנות. ויום אחד בערב

כשהם צעדו בתור ארוך, ששומר גרמני בראשו ושומר גרמני בסופו, הם התברגו בסוף השורה, וברגע מסוים קפצו לאחד הבורות העמוקים שהיו בצדי הדרך (בורות שנוצרו מהפצצות שנפלו), ושם הם שכבו והמתינו וראו שהטור ממשיך ללכת בלי להרגיש. (בוקי סמך על שני חבריו שידעו קיצורי דרך ומקומות מעבר להבריח את הגבול ועשה כעצתם). הרבה יותר מאוחר נודע לו שאנשי המחנה ע"י פעולה של מוסדות חוץ יהודים, כנראה הג'ויינט, ששלמו לגרמנים סכום כסף והעבירו אותם לאיזה מקום בסלובקיה.

בוקי וחבריו אמנם הצליחו לברוח ולעבור את הגבול ע"י הליכה לילית ודרך היערות בלבד. ביום הם הסתתרו, וכך עברו בשלום את הגבול לסלובקיה. כשהגיעו יצרו קשר עם הקהילה היהודית והם סידרו להם מקום באיזה בניין עם פליטים נוספים. זו הייתה תקופה טובה לאחר החיים המחנה. שפע האוכל שהם ראו בחנויות סחרר אותם והם לא יכלו לתפוס את הפער בין מה שהם עברו למה שהיה קיים מחוץ למחנה. בבניין היה הכל מסודר. אוכל, לינה וכו'. הם לא יכלו להישאר בבניין זמן רב מכיוון שממשלת סלובקיה כבר הייתה פשיסטית, ולא אפשרה יותר מתן מקלט ליהודים. בוקי קיבל הוראה מהקהילה היהודית שהוא חייב לעזוב. הם לא ידעו מה לעשות והתקשר עם דודתו וסיפר לה את כל הסיפור ושאל אם היא יכולה לעשות משהו עבורו. דודתו התקשרה עם הבולשת הסלובקית ועבור סכום כסף ששילמה קבלה רישיון שהייה בסלובקיה ל-3 חודשים. אבל בתום שלושת החודשים הוא חייב לעזוב את הארץ. בוקי שלא ידע אם יעזוב את הארץ התקשר עם "החלוצ" ב "ברטיסלבה", ואמר שהוא רוצה באפשרות הראשונה לעלות ארצה, שם הבטיחו לו שיעשו ככל הניתן עבורו. זה שהיה בתנועה ציונית ועבר הכשרה עזר רבות. ואכן יום אחד קיבל הודעה להגיע ל"ברטיסלבה". הוא הועלה על ה "פרינסס הלנה" אניית תיירות יגוסלבית, שהייתה מיועדת לשייט על הדונה. אנייה מאוד מפוארת. בוקי שמח מאוד לעזוב. לאחר כמה ימים (כשהם עדיין ממתנים להפלגה ועוגנים בנמל) הגיעה הודעה שיגוסלביה הצטרפה למלחמה, ואין הרשות ניתנת יותר לאנייה להפליג. תוך אכזבה גדולה הם נאלצו לרדת מהאנייה. בוקי חזר שוב לדודה, אבל אמר לה שאין צורך שתטרח עבור רישיון חדש בשבילו, ושהוא ינסה כמה שיותר זמן להסתובב ולהסתדר בלי רישיון. בוקי נשאר בקשר עם התנועה, ויום אחד קיבל הודעה שישנה אפשרות לעלות על הטרנספורט האחרון שיוצא מסלובקיה שהיה בלתי לגאלי, (כבר היה בזמן המלחמה ממש). בוקי התקשר עם התנועה הרביזיוניסטית שלה היה שייך הטרנספורט ולמרות שלא היה מקובל לצרף תנועות, הם אפשרו לו להצטרף בגלל הצורך שלהם בכסף שדרשו ממנו לשלם. בוקי הסכים ואמר שיסתדר ויגיש את הסכום. בוקי טלפן לדודתו והיא שילמה את הסכום (די גדול). בוקי ניסה לשכנע גם את דודתו להצטרף, אבל היא

סירבה בטענה שהיא כבר אישה מבוגרת ושום דבר לא יקרה לה. הדודה אף היא נספתה בשואה.

כשעלה על אניית הריביזיוניסטים הוא ממש נבהל. לרביזיוניסטים היו מדים חומים, מגפיים, אקדחים בצד. בוקי חשב שהגיע לאנייה של הגרמנים ורצה לברוח. זו הייתה אניית קיטור עם שני גלגלים. אנייה ששטה על הדנובה. (בוקי פקפק ביכולת שלה לעבור את הים, אבל נאמר לו שלא נוסעים לטייל. מה שיש זה מה שיש). קיבולת האנייה המקורית הייתה מיועדת עבור 100 איש, בתוכה סודרו תאים ובסופו של דבר הוכנסו פנימה 350 איש כולל מבוגרים וילדים (לאנייה לא היה מספיק עומק שכמות האנשים שבתוכה איימה להפוך אותה כך שהיו תורנויות בין קבוצת אנשים שעלו למעלה על הסיפון ורצו משמאל לימין ובחזרה ע"מ לאזן את האנייה המיטלטלת). שמה של האנייה היה "פנצ'ו". על האנייה היה משטר צבאי ממש, מנוהל בידי הריביזיוניסטים. (בוקי וקבוצה של כ- 15 איש שלא היו רביזיוניסטים ושקנו את מקומם בהפלגה סבלו קשות מהמשטר הזה. היו הרבה התגוששויות וויכוחים והם הופלו לרעה דבר שהורגש בפרט באוכל).

הם הפליגו. זה כבר היה באמצע המלחמה, עם מעט מזון ומעט מים וחשבו בדרך להיכנס לנמלים שונים ולהצטייד כשיצטרכו. "לא דובים ולא יער". אף נמל לא קיבל אותם ולא נתן להם לעגון בו. המצב היה קשה ביותר. קוצצו מנות המזון, וימים שלמים עברו עליהם ברעב ממש. נמל אחד כן הסכים לקבל אותם, וזה היה ביגוסלביה, שם נתנו להם לעגון ליומיים. בזמן העגינה הם יצרו קשר עם הקהילה היהודית במקום ובקשו אספקה של מזון. הקהילה לא כ"כ התלהבה לעזור לרביזיוניסטים, ורק אחרי שהודיעו להם שעל הספינה יש גם ילדים וזקנים הם שלחו אספקה קטנה שיכלו לגייס. לבוקי היה מזל נוסף. ביגוסלביה גרה דודה שלו ודרך הקהילה העביר לה מסר שהוא נמצא על האנייה בדרכו לישראל וצריך עזרה. אותה דודה הייתה די עשירה ונחמדה ובאמת התקבלה חבילה עבורו עם שוקולד וסיגריות. "זה היה משהו כביר". פתאום הוא היה איש עשיר. את החבילה הוא חלק עם חבריו. כאמור אחרי יומיים הם הצטרכו לעזוב את הנמל ולהמשיך. המסע הלך ונהייה קשה יותר ויותר. לא היו מים לא לשתייה ולא לאנייה (זו הייתה אניית קיטור). עבור האנייה החלו לקחת מי ים. את הים השחור הידוע כים סוער הם עברו בנס. אנגלים רדפו אחריהם, צלחות בגלגלי האנייה נשברו ובכלל בוקי אומר שהאנייה נראתה יותר כצוללת מאשר כאנייה, חצייה שקועה במים. כשיצאו לים הפתוח תקנו במקצת את האנייה ופגשו באניות אחרות (לגאליות) שצחקו על מראה ספינתם. את ה"בוספורוס" הם עברו כשאניית גרר גוררת אותם. מזון כמעט ולא היה וגם שתייה לא. ערב אחד הם שמעו פיצוץ. דוד הקיטור התפוצץ, מכיוון שהם השתמשו עבורו במי ים, והוא התמלא באבן. האנייה נעמדה באמצע הים ללא

יכולת תמרון. עשו היה לקחת את כל הסדינים שהיו על האנייה, ולהפוך אותה לסירת מפרש. עם מעט רוח האנייה אכן התקדמה, אבל לנווט אותה היה בלתי אפשרי. כל זה קרה בלילה והם לא ראו דבר, עד שפתאום הרגישו בהתנגשות עזה והסתבר שהאנייה עלתה על איזה שהוא אי. כל מי שהיה למעלה קפץ לים כי לא ידעו מה עומד לקרות. למזלם חרטום האנייה נתקע על האי מעל פני המים ורק חלקה האחורי של האנייה היה בתוך הים. הם סידרו מהר מעין גשר מעץ שעבר מהאנייה אל האי וכך יצאו כולם ועברו לאי. כל המצרכים החיוניים נשארו באוניה שהחלה מתמלאת במים וטובעת, ולכן חזרו כמה מהם צללו פנימה והוציאו כל מה שיכלו. (כל זה מתרחש בלילה חשוך כשהם לא יודעים למעשה לאן הגיעו והיכן הם נמצאים). קצת בגדים, קצת אוכל כל מה שצף על פני הים. בבוקר הם מצאו את עצמם על אי קטן ומסולע בלי נפש חיה ודבר להיאחז בו. זה היה יום לפני יום כיפור. מהקרשים והעצים שהם אספו הם בנו מעין בקתות קטנות, עטפו בבדים (היה קר מאוד), וכך עברו את הלילה הראשון. האי היה אי "קמילינסי", קילומטר אורך וחצי קילומטר רוחב. בלי כלום. לשתות הם יכלו את מעט המים שהתאספו בגומות הסלעים כשירד גשם. מזון (לאחר שאת המעט שהצליחו להוציא מהאניה חילקו בין הילדים והזקנים), פשוט לא היה. במשך 10 ימים ימים בהם שהו על האי פשוט לא אכלו. ביום מסוים הם אפילו ישבו על שפת הים ע"מ לנסות לתפוס דגים בידיים. (רובינזון קרוזו ממש). בוקי נזכר בעוד הרפתקה שהייתה להם לפני שנתקעו באי. בגלל שלא היה מספיק אויר בבטן האוניה הם גלגלו קרטונים גדולים בצורת קונוס והוציאו אותם דרך החלונות ע"מ להחדיר אויר לנשימה, ויום אחד הם רואים ספינות טורפדו מתקרבת אליהם במהירות. הספינות עצרו לידם ושאלו אותם מי הם? אלה היו ספינות מלחמה איטלקיות, וכמה מיושבי הסירה שלמדו רפואה באיטליה הסבירו להם מי הם, ומאין הם באים. האיטלקים צחקו ואמרו שהיה להם מזל גדול פעמיים. פעם אחת זה שהם לא התפוצצו, מסתבר שהם עברו במסעם דרך שדות מוקשים, ורק בגלל שהספינה לא היתה מספיק גדולה ע"מ להפעיל אותם הם לא התפוצצו. מזל שני הם יכלו לייחס לעובדה שהאיטלקים לא הפציצו וטבעו אותם, מכיוון שהקונוסים שהם הוציאו מהחלונות לאוורור נראו להם כמו תותחים מכוונים וכבר רצו לירות חזרה.

חזרה לאי. כאמור היום השני על האי היה יום כיפור. בין הנוסעים היו כמה אדוקים, ובוקי למרות שהיה מבית מסורתי החליט לא לצום והיה מלא התפעלות לראות את אותם אנשים צמים (לאכול ממילא לא היה) ומתפללים. עד היום יש לו לפני עיניו את התמונה של אנשים יהודים עומדים על אי שומם וקטן ומתפללים. עשרת הימים על האי עברו בין תקוה לייאוש. הם כתבו על הסלעים של האי S.O.S/ במשחת שיניים וקיוו שמישהו יראה. יום אחד עבר מטוס בשמים וכולם נעמדו והחלו לצעוק ולנפנף, אך המטוס המשיך הלאה. יומיים לאחר מיכן הגיעה ספינת מלחמה איטלקית ונעמדה

במרחק מה מהחוף. (לא יכלה להתקרב בגלל הסלעים). הסתבר שהמטוס שעבר לפני יומיים היה מטוס איטלקי בסיוור, ראה אותם ודיווח על פלישה לאי, וכך נשלחה אונית המלחמה האיטלקית לבדוק את השטח. תוך חילופי צעקות בניהם הובהר המצב והאיטלקים אמרו ממשיכים, אבל יחזרו לאסוף אותם. קשה היה להם להאמין בדבר מכיוון שהאיטלקים היו פשיסטים ולחמו לצד גרמניה, ולכן היתה הפתעה גדולה כאשר כעבור יומיים הופיעה אוניית נוסעים גדולה מאוד (איטלקית) ואמרה שבאה להציל אותם. זו היתה שמחה גדולה. תחילה התקרבו בסירות קטנות, ומכיוון שלא יכלו להגיע ממש לחוף יצאו חיילים נעמדו בשורה וכך העבירו את הילדים והנשים מיד ליד עד לסירות. לצעירים כמו בוקי אמרו לחכות ושהם יחזרו שנית לקחת אותם. בוקי ויתר הצעירים לא האמינו שהם אמנם יחזרו, אבל שמחו שלפחות הילדים והנשים ניצלו. אבל האיטלקים עמדו בדיבורם וחזרו כעבור זמן מה ולקחו גם אותם. על האוניה הם קבלו לשתות ומעט אוכל ע"מ לא להעמיס על הקיבה לאחר 10 ימים ללא מזון. הם שאלו את האיטלקים לאן הם ייקחו אותם, והם אמרו שלא רחוק ישנו מחנה שנקרא "רודוס" ולשם הם יביאו אותם. בוקי מלא התפעלות מהעם האיטלקי שעשה כ"כ הרבה עבור הצלת יהודים, למרות שנחשבו פשיסטים. הוא מעיד על כך שבכלל לא התנהגו ככאלה, והיו אנושיים ביותר. רובם מעולם לא ראו יהודים והתפלאו איך זה שאין להם קרניים. (ברומא עומד פסל של משה עם קרניים, ולהם היה נדמה שלכל יהודי יש קרניים בראשו). לא היו אנטישמים בכלל.

כך בוקי הגיע לרודוס. המחנה השתרע על שטח עצום, ובאמצע המחנה בניין גדול שהיה שייך לצבא האיטלקי (מעין מחנה צבאי). על גגו של אותו בניין היו חיילים גרמנים, והם חשבו שהנה הגיע סופם. הם שאלו את האיטלקים מה פתאום הבאתם אותנו הנה. הם יהרגו אותנו, אבל האיטלקים אמרו להם שהם תחת שמירתם וחסותם, ושלא ידאגו. ואכן לא קרה להם דבר, למרות שהגרמנים ניסו כמה פעמים לרדת מהגג ולהגיע לחדרים שבהם התגוררו היהודים, אבל האיטלקים לא נתנו להם. בוקי מעיד שיחס האיטלקים אליהם היה כאל ניצולי טביעה. היה קיים חוק בינלאומי הדין בניצולי טביעה ובהתאם לו נהגו. לא אכפת היה להם שהם יהודים, אלא שהם ניצולים. ברודוס הם שהו כמה חודשים תחת שמירת האיטלקים וכיבושם. היה קשה מאוד על האי. לא היה מזון, אפילו לא לאיטלקים עצמם. שיירות המזון מאיטליה ברובם לא הצליחו להגיע (כנראה שטובעו ע"י האנגלים והאמריקאים) כך שספינה בודדת שחמקה הצטרפה לספק מזון לכל תושבי האי (יוונים ותורכיים) שהיו רבים וכך למחנה כל מה שהגיע היה מעט כרוב. בוקי מספר שאכלו כרוב, וכרוב וכרוב וקצת לחם. מה שהיה בשפע היה שמן זית. מעיד על האיטלקים שלמרות כמויות המזון הזעומות שהגיעו למחנה האיטלקים היו 100% וחילקו את האוכל שווה בשווה. המצב באי היה קשה ביותר. לא היו תרופות ורופאים, לא היה אוכל. האנגלים והאמריקאים הפציצו את נמל רודוס בלי

הפסקה והאוכלוסייה סבלה רבות. האיטלקים שראו זאת באו בהצעה נדיבה, ואמרו שהם יכולים לסדר הסעה (לנציג היהודים שייבחר) לליסבון פורטוגל. שם ייצור קשר עם ארגון יהודי (כנראה הג'ויינט), ואם הארגון יוכל לסדר להם העברה לאיזה מקום באיטליה הם יהיו מוכנים להעביר אותם. ואכן נציג נשלח לליסבון. (בוקי עדיין לא מבין איך האיטלקים הצליחו להביא אותו לשם). הג'ויינט סידר להם העברה למחנה באיטליה עצמה באוניה של הצלב האדום. אכן יום אחד הגיעה לרודוס ספינה לבנה ויפה של הצלב האדום. כל היהודים עלו עליה והיא הפליגה. את ההפלגה בוקי מתאר כקצת מצחיקה, מכיוון שמצד אחד היתה אוניית מלחמה איטלקית שליוותה אותם ואילו מהעבר השני אוניית מלחמה גרמנית, כשאוניית הצלב האדום בתוך. כך הגיעו בשלום לברין איטליה. הביאו אותם למחנה איטלקי ענק בו רוכזו כל פליטי המלחמה ולא רק היהודים. היו בו סינים ופרטיזנים יוגוסלבים שברחו מיגוסלביה. הם התקבלו בצורה מאוד אנושית, נתנו להם בתים – רווקים בחדרים גדולים ומשפחות בחדרים לחוד, ואוכל היה. במקום היתה אמנם משטרה פנימית, אבל הם היו מאוד אנושיים, והמקום נוהל אמנם בסדר מסוים אבל לא במשטר צבאי נוקשה. הם היו שם חופשיים ויכלו לעשות ככל העולה על רוחם. גם במחנה זה ניתנה האפשרות לצאת לעבודות במשך הבוקר ובוקי התנדב ויצא לאסוף עצים ביערות. דבר נוסף שהיה טוב ביציאה מהמחנה היתה האפשרות למצוא מזון בחוץ (המזון שחולק במחנה היה די מועט), ולהביאו פנימה. (הדבר היה בעיקרו אסור אבל בוקי עשה זאת בכל זאת והאיטלקים עצמו עין – בשביל היהודים זאת היתה עזרה גדולה). בהגיעם למחנה הם ארגנו קן ציוני ותנועות ילדים. אפילו תיאטרון הם ארגנו. זה היה כמו לחיות בכפר חופשי. (שיחקו כדורגל נגד האיטלקים). בוקי מסביר שכבר לא היו קיימים כאלה הבדלים בין התנועות הציוניות וכולם התאחדו וארגנו פעולות. (בוקי היה אחד מעשרה מדריכים). במחנה זה בוקי נשאר עד סוף הכיבוש, ז"א עד 1944, השנה בה שוחררה מחצית איטליה (עד רומא). ביום השחרור נכנסו פתאום חיילים בריטים למחנה ובניהם גם בריגדה של לוחמים מישראל נושאים מגן דוד. אלה היו החיילים הראשונים מישראל שבוקי פגש וזו היתה תמונה מרגשת במיוחד. אותה בריגדה ישראלית החלה מיד לפעול ועשתה רבות למען הפליטים באיטליה. ריכזו אותם ודאגו להם לביגוד (צבאי) ומזון.

בוקי נזכר בפעולה נוספת שהאיטלקים נקטו לטובתם תוך סיכון עצמם. בזמן הבריחה של הגרמנים (עם כניסת כוחות הברית) לכוון רומא הם חלפו על פני המחנה עם טנקים ורכבים ורצו לעצור ולהיכנס למחנה להצטייד במים. האיטלקים שידעו את שיקרה ליהודים אם הגרמנים יכנסו הציבו בשערים קבוצות חיילים עם נשק ומנעו (תוך סיכון אישי) מהגרמנים להיכנס, וכך נאלצו אלה להמשיך בבריחתם בלי מים.

ופעם נוספת ניצלו חייהם דווקא בזכות האפיפיור. (בוקי לא בטוח אם זו האמת, אבל כך סופר להם). זה היה כשיום אחד הם קיבלו (הצעירים עד גיל מסוים) הוראה להתאסף במקום כלשהו במחנה ומפקד המחנה אמר להם שהתקבלה פקודה להעביר אותם. הם כמובן ידעו מה אומרת ההעברה הזו והתחושה היתה קשה. לאחר זמן בו הם חיכו הגיעה פתאום הוראה חדשה לפזר אותם חזרה ולהשאיר אותם במחנה. בוקי מציין שנאמר להם שהייתה זו הוראה מהאפיפיור שלא לתת אותם, ובכך הוא הציל את חייהם. כשהבריגדה הישראלית הגיעה ושמעה על ההתארגנות הציונית והפעולות שהם העבירו במחנה מיד נגשו אליהם (כל אילה שעסקו בהדרכה, כולל בוקי) ואמרו להם שמרגע זה הם תחת חסותם ופועלים בשבילים - מעין שלוחה של הבריגדה. ובאמת נפתחו הכשרות, ואת עשרת המדריכים פזרו ע"מ שימשיכו לפעול. בוקי הוצב בארמון של איטלקי עשיר שהושכר לבריגדה ובו רוכזו כל הילדים שהיו באיטליה (ילדים עד גיל 13), והיה אחראי עליהם. בוקי שהה שם כשנה וחצי משנת 44 עד שנת 45. שוב מציין לשבח את הבריגדה הישראלית שעבדה עם כל הלב למען הפליטים, ודאגה לביגוד ומזון ואפילו טיולים לאותם ילדים. באותה תקופה היו כ-4 הכשרות (כולל זו של בוקי) באיטליה. בוקי נזכר שמדי פעם הייתה הבריגדה שולחת חייל לבדוק את פועלו של בוקי - מעין מפקח להכשרת הילדים. הילדים של בוקי קראו "ראשונים". בשנת 45 התאפשרה העליה ארצה מבחינה לגאלית. הם שמחו והחליטו לעלות. הבינו שעבודתם במקום הסתיימה וכעת אפשר לנצל את ההכשרה של אותה שנה וחצי. ואכן הם קיבלו סרטיפיקטים (כל המדריכים) שמחו מאוד. ואז יום אחד הופיע משה שרתוק וזימן לישיבה דחופה את כל המדריכים ואמר שקרה אסון גדול. נצר סירני נתפס ע"י הגרמנים בזמן פעולה מעבר לקוים ועוד סיפר על פלוגה (מבלי לתת להם שמות) שצריכה לעבור את הקוים. זה היה אבל גדול כששמעו על נפילתו של נצר סירני. אחרי שסיפר את הדברים הללו אמר להם שרתוק שהוא חורים את כל הסרטיפיקטים שלהם (של המדריכים) ואמר להם שהם צריכים להישאר באיטליה שנה נוספת ולהמשיך בעבודתם. זו הייתה מכה קשה שגררה רוגז רב, אולם לבסוף הם הבינו את נחיצות העניין וקבלו על עצמם את המשימה, כך שבוקי נשאר שנה נוספת באיטליה ורק בסוף 45 בוקי הגיע ארצה. כשהגיע ארצה הוא הובא למחנה עתלית שם שהה זמן קצר מאוד - 4 ימים (רוב האנשים שהו שם הרבה יותר זמן). בהתאם להוראות שהם קבלו באיטליה, היה עליהם לגשת לאיש סוכנות בכיר, וממנו לקבל את ההנחיות להמשך פעילותם ושהותם בארץ. ואמנם לאחר שיצאו מעתלית הם נסעו לסוכנות ופגשו את ברץ שקיבל אותם בסבר פנים יפות וידע על כל הפעילות שלהם באיטליה ואמר להם: אתם תלכו ישר לקיבוץ. אבל בוקי וחבריו רצו קודם לטייל ולראות את הארץ. איש הסוכנות כעס מאוד אבל הם לא ויתרו, ובמשך חודש טיילו ותרו את הארץ ע"מ להכיר אותה. זה התאפשר להם בזכות כסף שהם קיבלו כאשר היו אצל ברץ. (כנראה שהכסף נשלח עבורם מאיטליה). עם זאת הם קיבלו רק את מחצית הסכום. ברץ השאיר אצלו

את החצי השני, כדי להבטיח שהם יחזרו. התכנית שלהם הייתה להישאר בנתניה ולפתוח חשמליה לתיקון, אבל שם גררו אותם בהלוך ושוב עד שהם ויתרו על התכנית.

על חוליות הוא שמע מחבר שחזר מסמינריון ושם הכיר חבר חוליות. הם החליטו לנסוע ולבדוק את המקום. הם הגיעו ל"חלסה" (קרית שמונה של היום), ומשם באוטובוס שבקושי עבר את הגשר הם הגיעו לחוליות. קיבלו את פניהם (בוקי לא זוכר מי) והראו להם את הקיבוץ, נפגשו עם חברים ודברו איתם. הם לא החליטו על המקום, אלא חזרו לתל אביב, ורק כעבור זמן מה החליטו לחזור ולהתיישב. (בוקי וחברו התיישבו בחוליות, ואותו חבר עזב ובוקי נשאר). בוקי היה לבדו בקיבוץ (בלי אף אחד מחבריו שהיו ביחד בהדרכה והתפזרו בכל רחבי הארץ). הרושם הראשון שלו מחוליות היה מאוד משונה. הוא הזכיר לו מאוד את המחנות באיטליה. מגודר, בתים קטנים, נהר קטן "הרגשה כזו שאני בפרמונטי".

הוא קיבל את "צריף הפשפשים" שהיה איום ומעיב על הקליטה שהייתה קשה מאוד. הוא היה לבד וזה לא היה פשוט. זו הייתה בנוסף לכל תקופת הצנע, ובוקי חש שהוא שוב נמצא בתקופת המלחמה. לקיבוץ הוא הגיע ללא כל, פרט לבגדיו שעל גופו, ומעיד על עצמו שקיטר המון באותה תקופה.

בוקי נשלח לעבוד עם יוסף זליג שהיה שוויצר גדול ועבד במספוא. אותו זליג היה שופט את האדם ע"פ תפוקת עבודתו. (מאיפה אני יודע לעבוד?). בוקי שלא עבד בחייו עבודה פיזית קשה לא הצליח לעמוד בסטנדרטים הנוקשים של אותו בחור ונחשב היה בעיניו פחות ערך. "לא הייתי חלוץ טוב". במשך הזמן הגיע למוסך (אחרי שחצי שנה יכול רק לשבת על הכנף עד שנתנו לו באמת לנהוג). מעיד על עצמו שהערבים היו יותר לרוחו – שירה, ריקודים והיה די פעיל באותו תחום.

"אחר כך ירדתי מזה". לאחר זמן מה היו צריכים את הצריף לאיזו שהיא מטרה ואת בוקי העבירו לאוהל. זה היה חורף. לא היה להם אכפת משום דבר, ובוקר אחד הוא מתעורר בתוך שלולית מים ובלי האוהל שהתעופף. לא דאגו בכלל לעולים חדשים. לי הייתה הרגשה שאין דאגה. ממול המקום שבו היה האוהל עמדו בתים קטנים שהיו שייכים לחברים הוותיקים. פתאום נפתחה איזו דלת ומולו עומדת חברה שרואה אותו בתוך השלולית, והיא אומרת לו שהיא הולכת לעבוד, והוא יכול בינתיים להשתמש בדירה שלה ע"מ להתרחץ ולנוח. זאת הייתה אשתי. ככה הכרתי את נעמי. הרומן התפתח בניהם והם התחתנו. החתונה הייתה גם סיפור. אז התחתנו במטולה ולהגיע לשם לא הייתה אפשרות. זאבקו הציע לקחת עד לנקודה מסוימת עם הג'פ, (הוא היה אז בצבא), ומשם הם יצטרכו ללכת ברגל. כך הם עשו והגיעו לביתו של אותו רב, שם בין התרנגולות המקרקרות ושאר החיות שקיפצו להם בין הרגליים הוא השיא אותם.

(גם בינה התחתנה באותו יום – חתונה כפולה). "גם כן חתונה". בגמר החתונה הם חזרו הביתה ברגל. זאת היתה האפשרות היחידה להתחתן. "מה שעשה רושם עלי היתה הארוחה שרחל הווימן הכינה לכבודם עם הכלים שהיא הביאה אתה מהבית. ומהבית הקטן הם עברו לצריף והשכנים שלהם היו אסתר ומנחם מנצר שנסעו אז לשליחות באמריקה. בוקי זוכר כשמנחם חזר הוא הביא לביתו (של בוקי) בובה גדולה. הקשרים היו מאוד נחמדים.

בוקי התחיל לעבוד במוסך, נשלח להשתלמות ולמד קצת מכניקה שם. במוסך עבד כ - 15 שנה. היה אחראי ואהב את העבודה. כשהחלו בעיות הגב עבר לבית החרושת. על התקופה שהילדים היו קטנים הוא מעיד כתקופה קשה מאוד. לא יכול לסבול את זה שהילדים לא גרים אתו בבית. המשטר היה נוקשה וההשכבות אינן. "לא יכולתי לקבל את זה". לראות אותם לזמן קצר מבלי האפשרות לעשות אתם משהו. השבתות היו זמן יותר טוב. בוקי הלך הרבה לטייל עם ילדיו (בעיקר לבניאס - מקום שנהרס עם העברת המים).

את תקופת הפלמ"ח שלו – צרפו אותם כשהגיעו – הוא מיצה בניווט גרוע שהסתיים באותה נקודה שהתחיל. "חייל גדול לא הייתי".

במשק היתה שמירה לילית רצופה שהייתה מאוד קשה ולא נעימה. "רשרושים" נשמעו כל הזמן והיה די מפחיד. כל הלילה היה צריך להסתובב מסביב עם נשק ובבוקר לגשת ולהעיר את החברים שהיו זקוקים להשכמה. בוקי שהיה חדש, הרבה פעמים היה מתבלבל ומעיר את האדם הלא נכון, ספג הרבה צעקות ונזיפות. החלק הנחמד של השמירה היה האכילה באמצע הלילה אצל השומרת. את החלק הזה בוקי ניסה למשוך כמה שיותר זמן. הרבה פעמים נדמה לבוקי שהחיים היו מורכבים מתורנות אחת גדולה. כל הזמן הייתה איזו תורנות. אם לא שמירה אז מטבח, אם לא מטבח אז ח"א, אם לא ח"א אז מפעל. בלי סוף.

חיי התרבות והחברה היו טובים ועליזים. הרבה מפגשים של שירה וריקודים. (תיאטרון וסרטים לא היו אז). היה רדיו אחד בחדר האוכל שמולו התאספו כל מי שרצו להקשיב. ספורט היה טוב. הרבה חברים כולל בוקי השתתפו בקבוצות הכדורגל של חוליות שיותר מאוחר התמזגה עם קבוצת הכדורגל של כפר בלום. הם עלו לליגה הראשונה והיו מפורסמים.

החגים נחוגו בצורה מאוד יפה ועם השתתפות של כל החברים. "זה היה טוב, זה היה טוב".

כיום בוקי מרגיש שהמשק יפה, ומאוד גאה בו. היום זה הבית שלי. יש לי פה חברים, מרגיש טוב. הקליטה שלי הייתה קשה מאוד.

רחל מבקשת לשמוע זיכרונות מתקופת מלחמת השחרור. בוקי מספר שאותה תקופה הייתה מלאה באירועים עם הערבים ומספר שבנוקטה הייתה תלויה רשימה של חברים, אבל אלה (החברים תמיד התחמקו). תמיד שלחו אותנו העולים החדשים לכל הפעולות. זה מאוד בלט שהעולים היו אלה שיצאו לפעולות ואח"כ האחרים. במלחמת השחרור נלחם מול הסורים ב"תל עזזיאת". זה היה קשה מאוד עם רובה של שני מטר שבקושי יורה. היה לו ידע מוגבל ביותר בלחימה ובמלחמות. התקפה רדפה התקפה והמשלט עבר מיד ליד. (בוקי השתתף לפחות ב – 5 התקפות כאלה). באחת ההתקפות הוא נפצע. זו הייתה ההתקפה בה הסורים תפסו את המשלט והרבה חברים נפלו. הועבר לחיפה להבראה (יחד עם הילדים המפונים) ברחוב הגפן.